

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprejek«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglasi:
Prostor 1x55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 35.
Četrtna
»Naprejek« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Druga skupščina Delavske zbornice za Slovenijo.

a) Splošni vtis.

Posledice reakcionarnega socialpatriot-
skega volilnega reda in sleparskih vo-
litov. Narodni klub (fašisti in nar. socia-
listi) 11 delegatov, krščansko socialni
klub (klerikaleci) 17 delegatov v tesnem
objemu s klubom »Združenih strokovnih
organizacij« 29 (socialpatrioti, zedinjaši
in »komunisti«) izglasujejo brez debate
v 5 urah birokratične in avtokratične
predloge ter brez debate zavrnejo vse
stvarne predloge socialdemokratskega
kluba. Odločna in stvarna opozicija soci-
alnodemokratskega kluba proti enotni
fronti fašistov, klerikalcev in socialpatri-
otov in zedinjaških voditeljev.

Ze pri volitvah v Delavsko zbornico
smo opozorili zavedno delavstvo na škod-
ljive posledice od socialpatriotov oktroi-
ranega volilnega reda, ki je omogočil či-
sto kapitalističnim strankam SLS in SDS,
da so potom terorja dedalcev dobili
v zbornici 28 mandatov. Združene stro-
kovne organizacije pa so potom pakta
s kapitalisti in sleparstev pri volitvah
pridobile 29 mandatov. Ze pred volitva-
mi je bilo jasno, da je napravljen med
kapitalističnimi strankami SLS in SDS
na eni ter SPJ na drugi strani nemora-
len volilni pakt v kuriji nameščencev, s
katerim so si zgornje skupine razdelile
mandate brez volitev ter tako odvzele
vsem nameščencem pravico glasovanja.
(Socialni demokrati niso mogli kandida-
rati, ker niso imeli svoje strokovne orga-

nizacije. — Šele sedaj se sekcija name-
ščencev počasi dviga.)

Fašisti, klerikaleci in kristanovci so se
objeli že pred volitvami in se objemajo
še vse tesnejše po volitvah. Vse te tri
grupe veže enotno naziranje na Delav-
sko zbornico. Fašisti, klerikaleci in social-
patrioti vidijo v Delavski zbornici instru-
ment za pospeševanje svojih čisto stran-
karskih interesov in za ohranitev kapita-
lističnega družab. reda. Ta cela pisana
družba je enotna v naziranju, da mora
biti Delavska zbornica birokratska in-
stitucija, urejena avtokratično. Vse te tri
frakcije smatrajo delavski razred kot ob-
jekt svoje gospodarske politične eksploa-
tacije, kot lestvo, po kateri naj zlezejo
fašisti, klerikaleci in socialpatrioti na raz-
na masno plačana uradniška mesta. —
Enotna fronta teh treh kapitalističnih
klik je sklenjena že od prejšnjega sem
in obrnjena proti borbenemu delu de-
lavskega razreda, proti dvigjenju raz-
redne borbene zavesti, proti osamosvo-
jitvi delavskega razreda izpod krempljev
kapitla.

Presenetilo pa nas je ponašanje zedi-
njaškega kluba in onih delegatov, ki so
bili izvoljeni od pristašev komunistične-
ga pokreta. Molče so glasovali za vse
predloge enotne triperesne deteljice, fa-
šistov, klerikalcev in socialpatriotov in
brez debate so zavrnili vse stvarne pred-
loge našega socialnodemokratskega kluba.
Kje je sedaj parola: Delavska zbor-
nica delavcem? Ali mar smatrajo zedi-
njaši orjunaške in klerikalne agente za
delavce, da glasujejo za njihove predlo-
ge? Kje je njihov razredni boj, ko so v
tesnem objemu pri stvarnem in važnem
delu s fašističnimi in klerikalnimi vodi-
telji? Prej ko smo pričakovali, so se
razkrinkali. Dobesedno se je uresničilo,

kar je »Naprejek« o njih napisal, ko so iz-
dali svoj letak: Na jeziku »Delavska
zbornica delavcem« — na delu v stvari
pa predaja Delavske zbornice fašistom,
klerikalcem in socialpatriotom. Na jezi-
ku, v besedah razredni boj — v resnici,
na delu pa popolno brezdebatno sodelo-
vanje s fašisti, klerikalci in socialpatri-
oti v eminentno razredni instituciji! Vo-
ditelji »enotne fronte« so tako nesramno
potegnili naivne delavce, ki so glasovali
zanje, ker čutijo potrebo za enotnim na-
stopom vsega delavstva; tako nesramno
so jih potegnili, kakor se doslej v zgodo-
vini delavskega pokreta ni še zgodilo.
Delavsko zbornico, razredno institucijo,
so molče in brez debate predali v roke
fašistov, klerikalcev in kristanovcev, s
tem da so glasovali za vse njihove avto-
kratske in birokratske predloge ter brez
debate odklonili vse resne proletarske
predloge socialdemokratske opozicije.

Fašisti in klerikaleci so z delom seda-
nje večine in uprave, v kateri sedijo sku-
paj s kristanovci in voditelji zedinjašev,
silno zadovoljni. Kako ne bi bili kapita-
listi zadovoljni, ako jim njihovi agente
napravijo iz Delavske zbornice glasoval-
no mašino za birokratizem in avtokra-
tizem!

Socialno demokratiški klub je na ne-
deljski seji Delavske zbornice s svojimi
stvarnimi predlogi in s svojim odločnim
nastopom rešil čast tej razredni institu-
ciji, ki jo plačuje delavstvo.

Proti poskusu predsedstva uvesti dik-
taturu nad delegati, vzeti jim pravico
vlagati iniciativne predloge, je naš klub
nastopil odločno.

Klerikaleci so predlagali, da se ne čita
zapisnik, kar je zopet naperjemo proti
demokratičnim načelom zborovanja. Fa-
šisti, klerikaleci in kristanovci odobruje-

jo zapisnik, ne da bi ga čitali!

Predlog kristanovcev, da se vsa poro-
čila strnejo v eno točko, je proti pravil-
niku in bi sploh ne smel biti predložen,
pa so ga vendar fašisti, klerikaleci in kri-
stanovci gladko odglasovali ter tako od-
vzeli zborničnim delegatom možnost kri-
tike poročil, možnost štirikrat po 20 mi-
nut govoriti o dosedanjem delu zbornice.
Kadar gre za to, da se zamašijo usta raz-
redno zavodnim proletarcem, takrat fa-
šisti, klerikaleci in kristanovci složno ga-
zijo tudi svoj lastni pravilnik.

Proračun, predložen od enotnofrontar-
ske uprave, predvideva za stvarno delo-
vanje Delavske zbornice od vsega pro-
računa dveh milijonov samo 60.000, to je
3% od proračunane vsote. Seveda vsa ta
enotna fronta smatra Delavsko zbornico
le za pisarno, za urad — tajnik zbornice
jo celo konsekvantno tako imenuje —
97% pa gre v druge svrhe. Tak proračun
morejo postaviti samo birokrati v naj-
slabšem pomenu besede.

Ves proračun je tako sestavljen, da
s podporami omogoča korupcijo enotno-
frontarskih birokracij in njihovih biro-
kratično urejenih organizacij.

Poslovnik za podpore izključuje pod-
piranje ne le stavkajočih, ampak tudi iz-
prtih delavcev. In za tak poslovnik, ki je
fevdalno reakcionaren (celo napreden
kapitalist spoštuje stavkajoče delavce,
čeprav se bori proti njim) tako reakcio-
naren, da se je triperesna deteljica fa-
šisti, klerikaleci in kristanovci, ki so za-
govarjali in sprejeli ta predlog, za večne
čase onemogočila pred zavednim delav-
stvom.

Ne razumemo pa, kako so mogli gla-
sovati za ta predlog predstavniki zdru-
ženih strokovnih organizacij in sicer mol-
če ter brez debate. Ali res nimajo te or-

Pregled organizacij JSDS in KDZ od februarja do julija 1926

(upoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani).

Zaporedna šte.	Stalna šte.	Organizacije	Člani „Stoge“	Stalni, javni naročniki „Naprejek“	Rednih članov je bilo						Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov		1926 v mesecu VII. rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																			Centralno tajništvo je prejelo:																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
					1926							Din	p		70% progres. davke																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
					II.	III.	IV.	V.	VI.	skupaj					Povpr. od člana																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
															Din	p	Din	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
1	3	Celje, mesto.	15	4	—	8	12	—	13	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

organizacije nič več članov, ali je res že vse šlo razen birokratov?

Fašisti, klerikalci in socialpatrioti predlagajo, da izprti ne dobijo brezposelne podpore — a funkcionarji in zastopniki strokovnih organizacij, ki stojijo v besedi na razrednobojnem stališču, niti ne protestirajo, temveč molče glasujejo za ta fašistovski predlog in molče zavrnejo protipredlog socialdemokratskega kluba.

Ali ne veste, za kaj ste s tem glasovali? Ali res ne veste, za kaj in proti čemu ste glasovali tudi v drugih ozirih? Ali res ne razumete, da ste glasovali naravnost za kapitalizem, ko ste glasovali proti predlogu, da bi delavec, ki je bil odpuščen od dela radi svojega političnega ali strokovnega delovanja, dobil podporo s posredovanjem ali dodelitvijo dela od Delavske zbornice?

Postavili ste se torej na stališče najreakcionarnejših kapitalistov, ki smatrajo izprtega delavca za puntarja, ki ga je treba kaznovati, da pogine od lakote!

Zavedno delavstvo Slovenije, države in cele Internacionalne vas bo neprenehoma pozivalo na odgovor za to nezasišano glasovanje!

Ker Delavska zbornica ni hotela debatirati, naj zavedno delavstvo povsod razširja »Napreju«, ki bo objavil vse poročilo s predlogi vred. Naj debatirajo — delavci!

Zavedno delavstvo naj po vseh revirjih priredi zborovanja, na katerih naj razpravlja o drugi skupščini Delavske zbornice. Zavedno delavstvo se bo strnilo v enotno fronto v boju proti takemu očitnemu izdajstvu razrednega boja.

Sleparске volitve so dale odločujočo večino v Delavski zbornici pristašem fašizma, klerikalizmu in socializdajalcev.

Na delo, sodrugi, da razkrinkamo protidelavsko delovanje teh kapitalističnih agentov med delavskimi vrstami.

Delavsko zbornico zavednim delavcem! Proč od delavskih institucij vsi pristaši fašizma, klerikalizma in lažisocializma!

b) Poročilo.

V nedeljo 22. avgusta ob ¼ na 9 je otvoril predsednik Miha Čobal II. skupščino Delavske zbornice, ugotovil sklepčnost in hotel preiti na dnevni red. A takoj se oglasi k besedi s. Al. Leskošek (čita):

Protest socialdemokratskega kluba radi kršitve demokratskega načela pri sklicanju skupščine.

Predsednik Delavske zbornice g. Čobal je sklical plenarno sejo na 22. avgusta. Sklicanje in dnevni red je bilo objavljeno 8. avgusta s pripombo, da bo zbornica razpravljala samo tiste predloge, ki bodo vloženi do 8. avgusta, torej še isti dan. Nekateri delegati D. Z. so prejeli vabilo šele par dni po 8. avgustu.

Tudi po načelih buržoazne demokracije znači taka omejitev časa za vlaganje predlogov kršitev osnovnih pravic delegatov na skupščini predlagati svoje predloge. Po načelih proletarske demokracije pa je tako onemogočanje iniciative še mnogo bolj obsodbe vredno.

Za ta način sklicovanja je odgovoren g. Čobal kot predsednik, ki je s tem poskusil uvesti diktaturo nad delegati Del. zbornice.

Protestiramo najodločneje proti uvedbi take diktature in predlagamo:

I. Skupščina DZ izraža g. Čobalu za poiskus odvzeti delegatom možnost iniciativnih predlogov nezauipnico.

II. Vsi predlogi delegatov naj se razpravljajo na tej skupščini, kakor da bi bili pravčasno vloženi.

Miha Čobal: Sklep upravnega odbora je bil, da se skliče skupščina za nedeljo, 29. avgusta 1926. Na ta način bi ne bilo prepozno za vlaganje samostojnih predlogov. Toda med tem je bil tajnik Uratnik poklican k orožnim vajam ter mora že jutri oditi. In ker bi ne bilo umestno, da se skupščina vrši brez tajnika, predložiti jo za en mesec, pa tudi ni bilo mogoče, smo morali prvotni sklep preduragati.

Rado Čelošnik: Klub Strokovne komisije ne more glasovati za ta predlog. Naj Leskošek pozove v smislu proletarske demokracije ministra vojne in mornarice, da orožne vaje preloži.

Klerikalec Žužek: Predlagam, naj se sklepa o Leskoškovih predlogih ločeno. Sem za to, da se vpošteva II. točka. O nezauipnici naj pa glasuje socialdemokratska večina.

S. A. Leskošek: Z vprašanjem demokracije nima minister vojne in mornarice nič opraviti. Sklicujem se le na statut Zbornice in naš predlog ima predvsem namen opozoriti na nedostatke in odpraviti jih za bodoče.

Miha Čobal: Vse v zbornici včlanjene organizacije so dobile pismeno vabilo, naj pošljejo predloge upravnemu odboru vsaj tisti dan pred sejo. (Za KDZ to ni res! Op. ur.) Leskošek lahko svoje predloge predloži skupščini, ki jih bo po § 13. poslovnika vzela na znanje, ali pa odklonila. Predvsem pa prosim, naj se potrdi dnevni red za današnjo sejo.

Čobal (nadaljuje po glasovanju). Proti glasujeta le Leskošek in Pevec; ker nista predlagala protipredlogov, je dnevni red z večino potrjen. Zdaj pa prosim, naj se glasuje o Leskoškovem predlogu glede nezauipnice moji osebi.

Glasovanje. Zopet samo ss. Leskošek in Pevec. Vsi ostali so bili kompaktni in vsi so s Čobalom in njegovim ravnanjem zadovoljni!

Josip Kopač, ravnatelj Del. zbornice čita zapisnik prve skupščine. (Delegati niso mnogo poslušali, zato predlaga

Trseglav (klerikalec) naj se čitanje opusti in naj se odobri zapisnik brez čitanja. (Op. ur. Imeniten izraz zaupanja!)

S. Pevec: Predlagam, naj se zapisnik čita, delegati naj se zavedajo, da dobivajo dnevnice, zato naj bodo mirni. Glede časa je pa en dan za tako sejo itak premalo, zato nič ne de, če event. 3 dni nadaljujemo.

Glasuje se: Zopet vsi za Terseglavov predlog proti glasu s. Pevca in Leskoška.

Val. Urbančič (demokrat: Prosim, naj se napravi red. Bomo začeli tudi mi govoriti, potem bomo res sedeli 3 dni. Skupščina se je sešla za resno delo, ne pa za bernotovsko sabotažo. (Op. ur. Delavci naj si zapomnijo, kaj je pri SDS sabotaža in kaj resno delo!)

Miha Čobal: Zaradi reda naj govori vsak delegat k vsaki točki po 15 minut, drugi k isti točki pa le po 5 minut. — Preidem k poročilu predsedstva. Obširno smo že itak izdelali pismeno poročilo, zato je odveč, da tu ponavljamo. Sej upravnega odbora je bilo 9. Sej finančne kontrole je bilo 6. Upravni odbor je odobrila — po Vašem naročilu na I. skupščini — računski zaključek za l. 1925 in sestavil proračun za l. 1926, ki je bil od ministrstva odobren 31. julija t. l. s spremembo, ki jo bo sporočil blagajnik. Upravni odbor je imel precej posla in obširnih akcij za omejitev brezposelnosti, posebno smo krizo v rudarski industriji poskusili rešiti po naši moči. Osebo konstatiram z vsem zadoščenjem, da je upr. odbor, ki sestoji iz različnih organizacij, vendar delal složno. Naj se tega gospodje zavedajo, in naj ne pridejo s takimi predlogi, ki bi dali oblasti ali nasprotnikom možnost onemogočiti to složno delovanje. Tako smo n. pr. zaradi predloga na zadnji seji skupščine (Op. ur. menda Makučev predlog glede podpore za poučno potovanje v Rusijo!) prav s težavo zavrnil podtikanje od strani ministrstva za socialno politiko.

Končno želim, da se k prvim petim točkam debata združi.

S. M. Pevec: Sem sicer prepričan, da se bo tudi ta predlog sprejel z večino. Skoro, da je najbolje, če gremo vsi domu. Škoda za dnevnice.

Juvan (nar. soc.): Ne tako, to je za jutri za »Pod lipo«.

S. Pevec nadaljuje: predlagam, da se vrši debata k posameznim točkam.

Glasovanje — Čobalov predlog sprejet, proti sta samo ss. Pevec in Leskošek.

Filip Uratnik, tajnik DZ: Spoštovana zbornica! Tudi tajniško poročilo je po večini podano pismeno. Le na nekatere važnejše točke bom še posebej opozoril. V tej periodi se je aparat zbornice izpopolnjeval. Imeli smo razne težkoče in zapreke, vendar je pa le storjen korak naprej. Končno imamo tudi proračun in bo odslej delo olajšano, ker smo dozdaj bili navezani vedno le na same predloge DZ je poskusila delovati v smislu direktiv, ki so se dajale upravnemu odboru. (Kdo jih je dajal? Prva skupščina je bila prav tako kratka, kakor ta! Op. ur.) Moram tudi omeniti, da sočasno zborujejo gospodarske organizacije v Belgradu, kjer sodeluje tudi centralno tajništvo DZ, da se najde pot iz teže gospodarske krize. Največje zlo v tej krizi je, da je za delavno silo vedno manj delavne prilike. Statistika dokazuje, da je letno po 6000 novih delavskih sil. Zaradi neurejenih gospodarskih razmer pa ni dela, kar povzroča, da ni med delavci mogoča svobodna izbira poklica, kakor je bila pred vojno.

Najvažnejša kriza je v rudarskih revirjih, ker je TPD reducirala 2600 delavcev. Poleg tega se dogajajo dnevno

odpusti tudi drugod. Skrb za brezposelne nikakor ni urejena. Prevelike so naloge za stalno brezposelnostno skrbstvo. In žalostno dejstvo je, da se od države za ta namen zbrani denar ne porablja za znižanje brezposelnosti. DZ je tudi v tem oziru storila, kar je bilo mogoče. S podporami se ne da prav zaježiti brezposelnost. Treba je iskati pot za nove delavne prilike. (Čudno, da je končno prišel Uratnik na to! Žal, le v besedah! Op. ur.) Ugotoviti je tudi treba, da ni vsak brezposelni v enaki potrebi. V Trbovljah ni pričakovati, da bo v kratkem poraba premoga zopet toliko narasla, kolikor znaša produkcija. Zato rudarjem vsaj svetujemo, kje se da delo dobiti. Komisija, ki smo jo poslali v Francijo, je našla neke delavne prilike in vsaj toliko ugodnosti, da se delavcem, ki se tja priselijo, po enem letu vrnejo stroški za pot tja in nazaj. Zanimanje DZ za brezposelnost je dokazano tudi v dejstvu, da je prevzela DZ na svoje rame tudi borze dela. Upam tudi, da bodo rezultati dela naše uprave taki, da bo mogoče varovati ugled in avtoriteto DZ. — Glede studij in statistike bo objavljeno poročilo koncem leta. Statistika obrtnih delavcev bo pa gotova v 1 mesecu. Nato bodo sledili tudi drugi statistični pregledi, o kmetijstvu, o industriji in tudi o kulturno prosvetnem odseku. Za starostno zavarovanje naj se na iniciativo od spodaj izvrši prava zakonodaja. V parlamentu je tudi predlog za potrditev mednarodnih konvencij. Končno se je za to odločila tudi naša država, ki prej ni imela volje za to. Pretekli teden smo dobili predlog, naj se nemudoma izdela predlog o recipročnosti delavskega zavarovanja. — S 1. novembrom bo konec stanovanjskega zakona. DZ je mnenja, da ga je treba podaljšati in dopolniti z gradnjo malih delavskih stanovanj s strani države. — Treba bo tudi dela za izenačenje davkov. Davek na ročno delo je nesorazmerno visok. Davka na ročno delo dobi država 23 milijonov, dočim znaša zemljiški davek le 40 milijonov, invalidni pa 20 milijonov. Pri nekaterih industrijskih podjetjih bi bilo več davkov, toda težko je ugotoviti jih, ker se dobički skrivajo.

Čudno znamenje časa je tudi dejstvo, da bodo na anketi o novem rudarskem zakonu le delodajalci. Treba bo tudi resnega dela za oživotvorenje zakona o delavskih zaupnikih. V neki tovarni se dela že po 14 ur. Zaupniki so v strahu, ker je sedaj mogoče, da vrže podjetnik na cesto vsakega, ki bi hotel delavstvu pomagati iz jarma. Zato je treba najti zakonito moč za obrambo ustavno določenih pravic.

(Dalje prih.)

„Brezalkoholna produkcija“ Ljubljana, Poljanski nasip 10/34

pošlje vsakemu naročniku Napreja
zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Delavstvu v premišljevanje.

Na II. seji plenuma Delavske zbornice sem dobil vtis, da to ni zbornica, temveč institucija, v kateri si bodo razne stranke delile po številu prigoljufanih glasov med seboj delavski denar, delavstvo pa bo še naprej stradalo.

Vse stranke razen naše so glasovale za skrajšan dnevni red, tako da je bila tvarina, za katero bi bilo potrebno več dni časa, predelana že popoldne.

Proračun dva milijona dinarjev se bo razgubil med razne funkcionarje, dana bo možnost, da bodo podjetniki delavske zaupnike metali na cesto, v proračunu ni predviden niti en vinar za te reveže, če niso člani tiste organizacije, ki je registrirana pri delavski zbornici. Itd.

Kaj nam je storiti? Predvsem se je treba varovati našim članom takozvanih krščansko-socialnih in socialpatriotskih zaupnikov.

Pred delavstvom nastopajo proti višjim uradnikom, tajno pa skušajo spraviti delavstvo, ki pripada naši stranki, ob delo in zaslužek.

Vsi naši člani se naj v vseh ozirih v takih slučajih, če nimajo lastnih zaupnikov, obračajo na ravnatelja samega, ne pa poslušati teh kapitalističnih agentov, ki jim ne gre za drugo ko za korita.

Evo par konkretnih slučajev: Leta 1921 je bil v Velenju odpuščen iz dela rudar Andrej Martinšek. »Zaupnik« Ferdo Valenčak I. mu je dal točne podatke,

koliko delavcev dela privatno za uradnike na polju, Martinšek je pa o tem pisal v »Napreju«, seveda le čisto resnico. Radi tega je bil Martinšek na odredbo takratnega Pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja takoj odpuščen iz službe. Pozneje je prišla v Velenje komisija, ki ni ugotovila samo to, temveč so delavci tudi izpovedali, da se je dobavljalo pri kmetih žganje za uradnike, plačevalo se je pa iz rudniške blagajne potom šihov. Komisija, kateri je predsedoval g. Lipold, ni hotela vseh delavcev zaslišati. Navzoč je bil pri komisiji tudi takratni poslanec Tokan. Da Martinška potlačijo še bolj v blato, je Tokan izposloval od Martinška dovoljenje, da v »Zarji« napade uradnike, njega pa pod napad podpiše. Zadeva se še danes ni razčistila pred sodiščem in se tudi ne bo. Martinška je sprejel poznejši ravnatelj g. Cibulka nazaj v delo kot nadnevnega delavca, ker je imel toliko socialnega čutila, da je spoznal, kako se Martinšku godi krivica; a krivica je bila tudi to, čeprav manjša, in je krivica še danes.

Predsednik komisije g. Lipold, kateremu je neki delavec na državne stroške nosil nekaj v Celje — po besedah zapisnika — je bil imenovan za načelnika v ministrstvu za šume in rude, takratni ravnatelj je bil prestavljen še na boljše mesto na jug, menda v Bosno, Tokan ima službo pri Delavski zbornici, kjer mu tudi ni treba stradati, Valenčak ima šhte, kadar drugi praznujemo, zadnji čas so ga menda postavili za komisarja pri kristanovski Uniji rudarjev v Velenju itd., zavednejše člane so pa izključili.

Leta 1923 sem bil jaz izvoljen v načelstvo Bratovske skladnice. Od začetka sem delal vse po navodilih Valenčaka. Po njegovih navodilih sem spisal neki predlog za sejo predstojništva, ki se je vršila dne 5. aprila 1924. Dotični predlog je prepisala centrala Unije rudarjev v Zagorju na stroj, podpisali smo ga pa vsi člani načelstva Bratovske skladnice, tudi Jakob Uranjek, ki je član takozvanih krščanskih socialcev.

Dasi je bila vloga razločno pisana na stroju, je Uranjek pred sodiščem izjavil, da ni razumel, kaj je podpisal. Jaz sem bil obtožen na temelju njegove izjave od drž. pravdnitstva po § 104 s. k. z.

* Tudi Valenčak ni izpovedal pred orožništvom v Velenju ničesar pomembnega v moj prilog, iz česar jaz sklepam, da je gospodoma 30letnemu socialistu Valenčaku in krščanskemu socialcu Uranjeku šlo za to, da tudi mene odpustijo iz službe.

Tik pred glavno obravnavo pri okrožnem sodišču v Celju, ki se je vršila šele 14. oktobra 1925, mi je še Unija slovenskih rudarjev odpovedala pravno varstvo, čeprav so bili o zadevi točno informirani. G. dr. Koruna sem takoj zaprosil, da me naj zastopa na zadnji obravnavi, da bom sam plačal, kar sem tudi storil. Dne 24. oktobra sem bil oproščen, ker sem dokazal, da je bilo moje delo pri Bratovski skladnici pravilno in pošteno, kar je pozneje tudi ugotovil glavni odbor Bratovske skladnice.

Podobne stvari se gode sedaj v Zabukovci. V nedeljo dne 15. avgusta 1926 se je vršil shod krščanskih socialcev v Velenju. Prišli so trije govorniki, poslanec Pušenjak, tajnik Flisek iz Zagorja in Jakob Uranjek iz Zabukovce. Na shodu je bilo z našimi sodrugi vred komaj 40 ljudi, lahko bi stvari, ki jih tukaj navajam, strankarsko izrazil, nisem pa tega storil, ker sem mislil, da gre krščanskim socialistom — vsaj kolikor jih je delavcev — res za pošteno upravo v državi. Na nedeljski skupščini Delavske zbornice sem pa dobil vtis, da jim ne gre za poštenost, temveč za to, da njihovi pristaši izpodrinejo SDS samo radi korita, ne pa zato, da bi se uvedla poštena uprava. Pri tem poslu naj bodo seveda za žrtve — naši člani. Gosp. Pušenjak je povedal na shodu, da bosta prestavljena dva višja uradnika, eden v Zabukovci, eden pa v Velenju. Meni je vseeno, če prestavijo vse uradnike, če bi bilo to zastoj. Ker pa take stvari stanejo denar, povejte javno, katere uradnike in zakaj, da bo delavstvo informirano.

Naš sodrug Franc Stamol je bil v Zabukovci odpuščen iz službe in obenem iz bolniškega stanja. Obrnil se je na mene, jaz pa sem mu svetoval, da je to zadeva delegatov v Zabukovci, ne pa centralne uprave Bratovske skladnice.

Povedal mi je tudi, da bo še počakal

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevali.

K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

na sklep razsodišča Brat. sklednice, pa če ne dobi nikjer dela, da si bo pogljal kroglo v glavo.

Obrnil se je na Judeca in Uranjeka, ki sta oba člana upravnega pododbora in obenem delegata II. skupine. Judec (socialpatriot) mu je odgovoril, da ne more ničesar ukreniti v njegov prid, ker je g. ravnatelj Šinkovec določil, da mora biti odpuščen iz bolniškega stanja, proti drugemu delavcem pa pravi Judec, da je Stamol simulant in da izkorišča Brat. skladnico itd.

Uranjek mu je pa odgovoril, da sta to sklenila Judec in g. ravnatelj, on pa da je manjšina. Svetoval mu je, naj piše proti ravnatelju v Beograd in Sarajevo med drugim tudi to, da je Tratar, ki je zdrav, dobil lahko službo kot paznik itd. Povedal mu je tudi Uranjek, da on čisto sigurno ve, da bo g. ravnatelj Šinkovec prestavljen. Meni je vseeno, kdo je paznik v Zabukovci, nepošteno je pa, zakaj ne povesta Judec in Uranjek Stamolu resnice. Zakaj ni tistega Uranjek sam podpisal, kar je svetoval Stamolu.

Uranjek dobro ve, da vsak dopis, če ga piše kdo proti ravnatelju, dobi prej ravnatelj sam v roke, prej ko bo kakšna oblast kaj ukrenila.

Kakor znano, je v Zabukovci Judec član in funkcionar Unije, Uranjek pa krščanskih socialcev.

Po pravilih, ki so jih zastopniki teh strank v nedeljo sprejeli na skupščini Delavske zbornice, bodo odločali odbori strokovnih organizacij, ali je Stamol sam kriv, če je brez dela, ali kdo je kriv. Delavstvo naj sodi, kdo ima prav ali tisti, ki dela v navzočnosti ravnatelja drugače, ko med delavstvom, ali tisti, ki zastopa to, kar je prav.

Spričo te demagogije so tudi rudarske oblasti brez moči, ker zaupniki ne zastopajo tega, za kar so izvoljeni.

Miroslav Pevec.

Prispevajte za tiskovni sklad!

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo
v vseh opremljenih.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v voženju brezplačen - Večletna garancija - Delavnica za popravila - Nizke cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Iz stranke.

STALNI JAVNI NAROČNIKI »NAPREJA«.

- 97. Jože Zelenšek, Trbovlje.
- 98. Ivan Mak, Trbovlje.
- 99. Avgust Struč, Trbovlje.
- 100. Franc Kosec, Vel. Colnarska 10, Ljubljana.

Zavarovanci v smislu objave v Socialističnem koledarju za leto 1926. — Črna: 338. Karl Repolus (83), rudar. Lg. sekc. — 1250 Din; 339. Pongrac Lesjak (85), rudar. N. sekc. — 1750 Din. (Odstopila v slučaju smrti zavarovalnico tiskovnemu skladu).

s Trbovlje. Člansko zborovanje krajevne organizacije JSDS in KDZ se bo vršilo dne 5. septembra 1926 ob 16. v prostorih gostilne Forte na Vodah, Trbovlje. I. Dnevni red zelo važen, zato je dolžnost vsakega člana, da se sestanika točno udeleži.

Odbor.

TISKOVNI SKLAD.

	Din
Zadnji izkaz dne 21. avgusta 1926	9.510.90
Fani Prijatelj, zaslave!	50.—
Valentin Marinko, Ljubljana	6.—
Alojzij Leskošek, 10 + 10	20.—
Anton Faganel, Rakek	—40
Florjan Stanovnik, Javornik	11.50
Andrej Prešeren, Gorje	10.—
Franc Osojnik, Mežica	5.—
Franc Vrtačnik, Mežica	5.—
Jernej Krk, Mežica	20.—
Tomaž Kočvar, Mežica	10.—
Franc Pajer, Mežica	3.—
Ivan Podkeržnik, Mežica	30.—
Globa pri gradnji vodovoda	6.—
Št. 1 v Ljubljani	10.—
Skupaj	9.697.80

Razno.

s Vsako priliko zlorabijo, da onemogočijo pošteno javno debato. Slavno predsedstvo Del. zbornice je Uratnikov odhod na orožno vajo porabilo za prejšnje sklicanje skupščine in pri tem hotelo vzeti delegatom možnost predlagati samostojne predloge. Izgovor, da so kršili pravilnik samo zaradi Uratnikovega odhoda nikakor ne drži, ker bi bili lahko preložili tudi termin za vlaganje predlogov. Tako nezavedni delavci niso več, da bi verjeli vsakemu izgovoru, čeprav ga prinese — pes na repu.

s Sam. demokrate in njihovega dr. Knafliča bo še glava bolela zaradi njih začasne zmage pred sodiščem, s katero se bahajo v »Jutru« 26. avgusta. Če ne iz drugih, bodo vsaj iz gospodarskih razlogov prisiljeni vzeti v svoja jadra bolj pošten veter. — Zv. Bernot.

Što gore, to bolje (kolikor slabše, toliko boljše) so pridigali komunisti in pridno razbijali »reformistične« organizacije. Češ, predobro se delavcem godi, kadar se jim bo dovolj slabo godilo, takrat bodo že »zreli« za — revolucijo. Mi pa, ki smo vedeli, kako globoko lahko pade človeška zver v neurejenih razmerah, zlasti če jo še plačani agenti huj-skajo z demagogijo, mi, ki smo vedeli, da se lačen človek za kosček kruha tudi proda, mi smo se upirali temu. In zdaj se je izkazalo. Na Delavski zbornici se jasno vidi, kam so se dali zapeljati delavci zaradi bede in brezposelnosti. Tudi današnji dopis iz Trbovelj je zelo poučen, kako beda uničuje razredno zavest, kako si začnejo bedni delavci pomagati vsak na svojo pest, čeprav na škodo drugih in skupnosti, torej tudi na lastno škodo, ki se pokaže prej ali slej.

Sem spadjo zlasti žene. Kadar nastopi pomanjkanje, so pripravljene na vse, samo da otroci ne bodo trpeli gladi. Le redke so izjeme, ki tudi v bedi ohranijo svojo moralno moč. Govoril sem z ženo, ki je »pobožna« in ki nikakor ne dovoli, da bi ji kdo »jemal sv. vero«, toda prav vse eno ji je, v kakšnem moralnem blatu se valja njen mož in oče njenih otrok, samo da prinese veliko denarja... Seveda niso krive samo žene, kriv je sedanji kapitalistični družabni red, krivo je cerkveno prodajanje »božje milosti« in splošna moralna hinavščina, krivo so zlasti mrtve, ki imajo žene le za igračo namesto za življensko spremljevalko. Ker zahtevajo od nje lepote in srčanosti, namesto razuma in razumnega delovanja. Vse skupaj je krivo, da se žena nič ne briga za notranje, duhovno prepričanje svojega moža, ampak samo za zunanje blagostanje — in se torej žená moži zato, da bo komoda gospa, ne pa zato, da dopolni svoje življenje. Ali pa smatra telesno uživanje za izpolnitev in stoji torej res ni tisti stopnji, kamor jo je postavila cerkev, ko ji je odrekla dušo.

Samo za zavedne, ki vedo, kaj je prav, in ki to, kar za prav smatrajo, tudi res izvršujejo, čeprav težko — samo za take glede znanja in volje močne ljudi velja, da je bolje, če se razmere poslabšajo. Samo ti so moralno tako močni, da izvršujejo svojo dolžnost tudi v hudih časih in da takrat še bolj trdno stojijo, v zavesti, da branijo obenem z organizacijo tudi kulturo.

»Napreje« se prodaja v Ljubljani v sledečih prodajalnah:

1. Trafika na Ambroževem trgu;
2. Trafika Bizjak v Bohoričevi ulici.
3. Prodajalna K. Hafnarjeve, Bleiweisova cesta.
4. Trafika pred pivovarno Union na Celovski cesti.
5. Trafika pri cerkvi na Celovski cesti.
6. Trafika Belak na Dunajski cesti. (Poleg kavarne Evropa.)
7. Trafika na Gorenjskem kolodvoru.
8. Trafika Novak na Miklošičevi cesti (palača OUZD).
9. Trafika Tavčar v Pražakovi ulici (vogal Miklošičeve ceste).
10. Trafika Kladeroti na Starem trgu.
11. Trafika Mrzlikar v Tavčarjevi ul.
12. Trafika na Trnovskem pristanu (pri mostu na Opekarski cesti).
13. Trafika v Židovski ulici št. 1.

UTRINKI.

Če tvoja žena nima časa čitati, bodo tvoji otroci imeli čas stradati.

Ženina nevednost je kriva moževe pijanosti.

Ženina nevednost in moževa pijanost sta krivi brezposelnosti, brezposelnost pa je kriva, da imamo tako nizke mezde mi, ki smo preveč zaposleni.

Osemurnik je sveta stvar. Ni pa izvršljiv, če ga ne bo deležna tudi žena. Imela ga pa ne bo nikdar, dokler ne bo zavedna, dokler ne bo čitala in mislila!

Bodite pri pouku žena potrpežljivi in popustljivi, bodite pa tudi vztrajni. Najboljši mož ni nič vreden, če ga žena nazaj vleče, kajti mož in žena sta eno.

Alojzij Leskošek:

Kdo je odgovoren za režim v Delavski zbornici?

Ko je bila meseca marca sklicana prva skupščina DZ, so klerikalci imeli velike oči na dva člana socialnodemokratske skupine, ss. Leskoška in Peveca, ker bi onadva lahko pripomogla klerikalcem do večine. Da bi stvar lepše izgledala, so si dali naslov: »krščanski socialisti«, češ saj nas ne loči drugo kakor vera in znanje, socialisti smo pa itak vsi. Bivši socialisti in komunisti, sedanji socialpatrioti, so kakor znano kandidirali pod imenom »združene strokovne zveze«. Pod to firmo so sprejeli vse politične voditelje SPJ in »nepolitične« demagoge.

Klerikalci so bili v zadregi, ker niso dobili večine niti s pomočjo njihovih kapitalističnih zaveznikov orjunašev, imeli so oboji skupaj samo 29 mandatov, treba bi bilo dva pridobiti. Ta dva naj bi bila socialna demokrata od Naprejeve stranke. Ker sva jaz in s. Pevec vzlic nasprotstva med nami in socialpatrioti glasovala z »združenimi« političnimi in nepolitičnimi zedinjaši, so klerikalci bili silno razburjeni, zakaj nisva oddala glasov njim in orjunašem, delali so naju odgovorne za režim v Delavski zbornici. Mi socialni demokrate se zavedamo odgovornosti napram članom in delavski javnosti, zavedamo se nadalje, da ima klerikalna in orjunaška stranka najmanj pravice nastopati kot delavska. Mi vemo, da so na težkem gospodarskem položaju odgovorni v Sloveniji predvsem klerikalci in takoj za njimi samostojni demokrate, recte orjunaši. Mi vemo, da klerikalci zastopajo vselej in povsod interese kapitalizma, orjunaši pa jim konkurirajo na svoj način. Vsekakor se morajo smatrati klerikalci ali takozvani krščanski socialisti in orjunaši za stebel kapitalizma ter stebel socialnopolitične reakcije v naši državi.

Po kratkem času, odkar je bila prva seja skupščine DZ, se je pa izkazalo, da se klerikalci združijo ne samo z orjunaši, ampak tudi s socialpatrioti, ako jim to nese kak materialne koristi. Videjo se, da so se gospodje med seboj sporazumeli tako, da so nastavili v DZ po-

leg že usidranih političnih socialpatriotov še nekaj »komunistov« obojega spola, pristaša SLS, ter enega poslali na izseljeniško potovanje v Francijo poleg Arha. Ravnokar se pogajajo za nastavitve g. Golouha za šefa borze dela v Mariboru in enega demokrata k borzi dela v Celju. Tako bo Delavska zbornica imela kot nepolitični razredni predstavnik v svoji službi ljudi vseh političnih frakcij, da bodo »reševali« težek gospodarski in socialni problem slovenskega proletariata za dobre mesečne plače. Ražen naše stranke so se vse skupale do korit v DZ, zakar jim je pravzaprav šlo. Klerikalci so hudi predvsem le zato, ker ni odpadlo na njih največ mest, odtod so izvirali napadi na mene in s. Peveca, da sva odgovorna za režim v DZ. Kadar je pa prilika nastopiti proti režimu, tedaj pa klerikalci molčijo in obetajo v njihovem glasilu »Slovenec« z dne 24. avgusta 1926, da je složno delo v DZ zasigurano. To je napisal »Slovenec« tedaj, ko je na uvodnem mestu dotičnega članka povedal, da sva jaz in s. Pevec v opoziciji. Slovenec je s tem dovolj jasno povedal, da bodo odslej podpirali režim v DZ poleg orjunašev tudi klerikalci. Jezijo se le na to, zakaj jim jaz nisem priznaval, da so krščanski socialisti in ne klerikalci. To naj jim bo na tem mestu povedano, da namreč ne poznam socialistov, ki imajo papeža za voditelja svoje internacionale. Na drugi strani pa naj bo povedano, da je g. Terseglav glavni urednik glavnega glasila SLS (Slovenca). To glasilo je pa izrazito kapitalistično in ne krščansko socialistično, torej čemu zaničanje pripadnosti h klerikalni stranki? Morda je to posebna parola za DZ?

Čas je prostor človeškega razvoja. Človek, ki nima prav nič prostega časa na razpolago, katerega vse življenje — če odštejemo zgolj telesne odmore, kakor spanje — je izpolnjeno samo z delom za kapitalista, tak človek je manj ko vprezna živina. Tak človek je samo stroj za proizvajanje tujega bogastva, telesno je zlomljen, duševno poživljen. In vendar kaže vsa zgodovina moderne industrije, da kapital, če ga ne zadržujemo, brezobzirno in neusmiljeno dela na to, da spravi ves delavski razred na to najnižjo stopnjo ponižanja.

(Karl Marks.)

Boj za poštene davke.

(Neodvisnost sodnikov.)

V Nemčiji imajo velik škandal, sodnike so vjeli, da zatajujejo svoje dohodke in da prikrajšujejo državo pri davkih. Pri nas iz take afeze nihče ne dela škandala. Nasprotno, vsem se zdi pošteno, če le morejo državo ogoljufati. Imeli smo nekdanj »socialističnega« voditelja, ki je kot advokat priznaval stranki mesečni dohodek 1000 dinarjev in plačeval strankin prispevek torej le od tega dohodka. Ko je prišlo to na razgovor, se je odrezal, da ne mara priznati pravih dohodkov iz tega vzroka, ker bi se potem izvedelo in bi ga tudi davkarija prišla in bi moral državi preveč plačevati. Na kongresu se je o tem govorilo, v »Napreju« je bilo večkrat o tem govoru, pa nihče se ni razburjal iz tistih krogov, ki se razburjajo zdaj nad nemškimi sodniki in hočejo to posebnost naprtiti na rame nemškemu narodu. Takih »poštenjakov« je povsod dosti.

Nasprotno je res, da se je nemški narod in njegovo časopisje zelo odločno postavilo na stališče poštenosti in vsesplošno obsodilo goljufanje države kot narodne skupnosti. Pri nas se utajevanje dohodkov večkrat tudi javno brani, nekateri še celo pri sodišču branijo hišne posestnike, češ, če so prenikzo priznali dohodek od hišne najemnine, je bila to le »zmota«. In časopise imamo, ki se načelno postavljajo proti javnemu obračunavanju, še celo zadrugi, ki so po zakonu dolžne polagati javne račune, jih skrivajo in pozvane na odgovor

pravijo, da bi brez tajnosti ne mogle vzdržati konkurence.

Zanimivejše je vprašanje sodnikov glede postranskih zaslug. Tudi v tem oziru so Nemci napravili škandal, in po pravici se škandalizirajo, kajti če sodniki iščejo postranske zasluge, so se s tem že takorekoč odrekli svoje neodvisnosti, neodvisnost sodnikov je pa temelj demokracije.

O naših sodnikih se pa nič ne skriva, da lovijo postranske zasluge. Slišali smo, da je sodnik branil svojega tovariša, kako da mora loviti dnevnice in druge postranske dohodke, češ, da je utrpel zelo veliko škodo pri selitvi v Jugoslavijo. Čitali smo o sodniku, ki veže knjige. Te dni smo pa tudi čitali, da so sodniki protestirali proti novi ureditvi uradnih ur, češ, pri tej ureditvi nam bodo postranski zasluški onemogočeni.

Ni škandal, če Nemci svoje nepoštenjake ugotavljajo in če se javno proti njim borijo, pač pa je škandal, če naši časopisi o teh škandalih pišejo, pred domačimi pa zatiskajo oči in ušesa.

Svoboden tisk je povsod odprto oko ljudstva, je utelešeno zaupanje ljudstva v samega sebe. Je brezobzirna izpoved ljudstva pred samim seboj in znano je, da je moč priznanja odrešujoča. Je duševno ogledalo, v katerem vidi ljudstvo samo sebe, samega sebe opazovati pa je prvi pogoj modrosti.

(Karl Marks.)

Zavedne delavce prosimo, naj naše poročilo o skupščini Delavske zbornice točno zasledujejo, naj si te »Napreje« spravijo in zlasti na sestankih naj razpravljajo o predlogih in protipredlogih, da bodo delavci spoznali delo svojega parlamenta. Zlasti delegati Delavske zbornice v svojem okra-

ju pozovite, naj se o poročilu javno izjavijo, morda bodo na tiskano poročilo njih »sodelovanja« bolj trezno premišljevali o svojih zmotah.

Hrastnik. Popravek k dopisu iz Hrastnika v »Napreju« št. 33. z dne 14. avgusta 1926. — Ker je dotični dopisnik (kritik pevske prireditve »Svobode«) imenoval pevovodjo s. Podlogarja za gospoda, si šteje naša organizacija v dolžnost opozoriti, da je imenovani naš vesten član in ga je treba imenovati s. druga.

Odbor kraj. org. JSDS in KDZ v Hrastniku. (Op. ur. Dopis smo priobčili, ker ga je resen mož — čeprav ne iz naših vrst — poslal s polnim podpisom in je bilo videti, da je kritika resna in zelo vzgojno pisana. Dopisnika seveda ne zadene nakaka krivda, zanj je vsak sodrug gospod. Uredništvo pa tudi ne bi smelo popravljaliti, ker bi iz imenovanja »sodrug« se zdelo, da je sodrug tudi dopisnik.)

TRBOVLJE. Prav redko se kak rudar od nas oglasi. Človek bi mislil, da vlada v Trbovljah najlepši red in zadovoljnost. Da se prepričate, da ni tako, dovolite, da spregovorim, kako umetno pada bič po delavcih. Marca t. l. so pričele redukcije, zniževanje plač in tretjinsko praznovanje. Navidezno je TPD prepovedala nadure. Pa le nekaj rudarjev je resnično praznovalo eno tretjino delavnih dni. Drugi so imeli ugodnost, da so svoj prosti čas nadomestili z drugim delom. Tretji so pa imeli celo dobiček na račun tistega, ki je moral praznovati. Tako so n. pr. v enem obratu morali delavci praznovati eno tretjino, iz drugega obrata pa, kjer se je delalo vse dni, so za prvi obrat naročali delavce, da so tam delali nadure. Tako je delavec, ki ni praznoval,

nadomeščal tistega, ki je moral praznovati. Prvi je napravil mesečno po 432 ur, drugi pa le 132 ur. Povprečni zaslužek znaša 5 Din na uro. Nekateri elektriki imajo pa celo priliko, da napravijo kar okrog 70 dni na mesec. Take razlike so tudi krive, da delavci ne zaupajo v organizacijo in da se ne marajo udeleževati takega razrednega boja. (Prav imajo! Cehovske organizacije so krive, da je tako, zato naj delavci končno le spregledajo, da bo drugače, ko bodo sami mislili in sami sodili in ko bodo sami res sodelovali v svojih organizacijah ter tako zasledovali delo svojih »voditeljev«. Op. ured.) Nesporno si torej vsak delavec želi ugodnosti, da bo tudi on deležen dobrin, ki jih ima drugi. Če takemu delavcu omenimo organizacijo, je odgovor običajen: saj vse skupaj nič ni, ko pa ni enotnosti, in toliko strank, saj že človek ne ve, kam bi šel. Voditelj te pa vsak proda. Kadar gre za kakšne institucije, je voditelj vedno mnogo. Nekateri hočejo najboljša mesta zasesti kar čez drn in strn in so pri takem skakanju mnogo krat noge polomili. Drugi voditelji so s kompromisi in pakti z buržoaznimi strankami zasedli najboljša mesta. Delavci smo pa vedno ostali na cedilu. Pri vsakih volitvah so tudi razne kapitalistične stranke kazale proletarsko barvo in obljubljale rešitev proletariata. Ko so pa volitve minule, so minule tudi obljube in izvrševanje teh obljub. Nobena od strank, ne tiste, ki so zmagale, ne tiste, ki so propadle, niso več poznale proletarcev. Samo jugoslov. socialdemokratska stranka in kmetsko-delavska zveza je ostala pred volitvami in po volitvah enaka, dosledna. Zato ve vsak pošten delavec, da je njegovo mesto edino v JSDS in KDZ. Pridite, da združeni zmagamo čimprej.

Rudar.

Brez tiska je demokracija nemogoča.

Brez demokracije delavstvo ne more zmagati.

Torej, če hočete pospešiti delavsko zmago, razširjajte delavski tisk!

27. VIII. 1926. — 2400.

Priporočamo trdko
JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najugodnejši nakup

otroških majic, kopalnih hlač, nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, šifona, kravat, raznih palic, dežnikov, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, Solingen škarij in nožev.

Na veliko!

Na malo!

Novost za Ljubljano so
„Mara čevlji“

ker so samo ročno delo, najnovejše oblike in najcenejše, ker so najboljše kvalitete, se dobijo samo v

Ljubljani Sv. Petra cesta 30

Tvornica dežnikov in solčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

KOLESA

samo pri

Gorcu

Palača Ljublj. kreditne banke

Priporoča se
Zajuterkovalnica

v Celju,

Aleksandrova cesta št. 7

Sveže pivo, pristna vina, mrzle jedila vseh vrst, po zmernih cenah vedno na razpolago

Roza Zamparuttijeva

SAMO ENKRAT

poskusite in kupili bodele vedno pristno angleško in češko sukno, kamgarne, ševljote za moške in najnovejše volneno modno in perilno blago za spomladanske ženske obleke po znižani ceni v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik
Celje

Na željo se pošljejo vzorci.

Postrežba solidna!

A. Streher

Usnje

in čevlarske potrebščine

CELJE

Aleksandrova cesta

Novo gosje perje

belo, nečufano, 1 kg po 25.— Kč
belo, čufano, 1 kg po 45.— Kč
pošilja po povzelju najmanj 4 kg
R. Freund, trgovina s perjem,
Praha I., Benediktška ulica 1.

Razširjajte
in oglašajte v edinem proletarskem listu v
„Napreju!“

Nova trgovina
manufakture

Josip Šlibar

Nova trgovina
manufakture

Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika

Cene:

Rjava kotenina . Din 7.50, 10.—, 18.—
Bela kotenina . . . 12.—, 14.—, 16.—
Rjuhe 28.—, 30.—, 36.—
Šifon 15.—, 16.—, 20.—
Gradel pa hlače . . 15.—, 26.—
Gradel za modroce . 35.—, 45.—

Cene:

Julet Din 18.—, 20.—
Odeje (kovtri) . . . 180.—, 290.—
Mizni prtji 65.—, 70.—, 85.—
Brisače 16.—, 22.—, 20.—
Brisače, frofirke . . 28.—, 40.—, 48.—
Robci, ducat . . . 70.—, 90.—, 120.—

Ob sredah in sobotah prodaja ostankov.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotiplja.

Litografija.

Anton Koser

Uradno koncesijonirana inštalacija vodovoda in centralne kurjave.

Ljubljana, Aškerčeva ul. 17.

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri trdku

I. N. Šoštarich

MARIBOR, Aleksandrova cesta šte. 13.